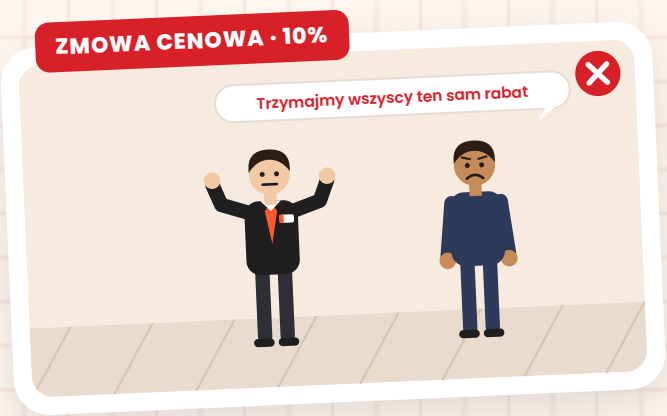
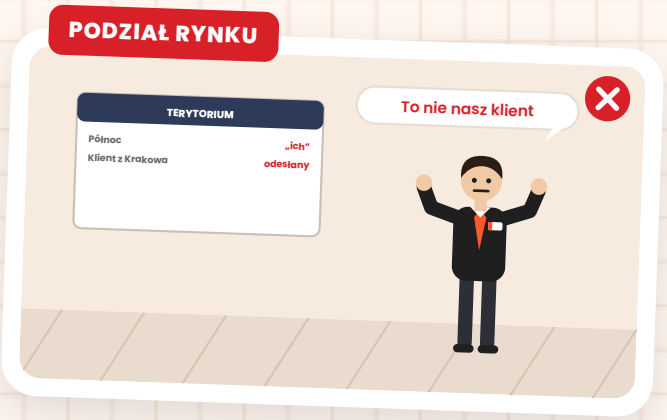
• DO 10% OBROTU Ceny, terytoria, przetargi, importer

Prawo konkurencji Przewodnik zgodności dla firm motoryzacyjnych

Zmowy cenowe, podział rynku, narzucanie cen, przetargi i wymiana informacji: co sprawdza UOKiK **i dlaczego dealer może zapłacić miliony za trzymanie się „zasad" importera.**

405 mln zł
kary dla **Kia Polska i 11 dealerów** (2024).

10%
rocznego obrotu – maksymalna kara.

2 mln zł
kara **osobista** dla menedżera.

6 standardów | 15 punktów kontroli | Ustawa o ochronie konkurencji | Dobrze / źle | Czas naprawy

2013–2021 Zmowa w sieci Kia → **Paź 2024** 405 mln zł kar → **2025** 1,15 mld zł kar UOKiK → **Dealerzy też płacą kary.**

PO CO TEN PRZEWODNIK

Zasady importera nie chronią dealera.

W 2024 r. UOKiK ukarał **Kia Polska i 11 dealerów** łącznie kwotą **405 mln zł** za ustalanie cen i podział rynku. Jeden dealer zapłacił 27 mln zł. Ustawa pozwala na kary do **10% obrotu** i do **2 mln zł** dla menedżerów.

Ten przewodnik obejmuje 6 standardów, które każda sieć dealerska powinna audytować.

GDZIE POWSTAJE RYZYKO

Ceny
Bez zmowy
KON-01

Terytorium
Bez podziału
KON-02

Importer
Swoboda cenowa
KON-03

Przetargi
Niezależne oferty
KON-04

Spotkania
Bez wymiany danych
KON-05

Gotowość
Kontrola UOKiK
KON-06

KTO EGZEKWUJE

UOKiK
Prezes Urzędu
Postępowania, przeszukania, kary

Sąd
SOKiK
Odwołania od decyzji

Prokuratura
Zmowa przetargowa
Odpowiedzialność karna

Klienci
Sądy cywilne
Odszkodowania

DLA KOGO

Zarząd i właściciele
Rozumieją ryzyko osobiste i firmowe.

Kierownicy sprzedaży i flot
Wiedzą, czego nie wolno ustalać.

Audytorzy
Sprawdzają spotkania, przetargi i relacje z importerem.

KARY DLA FIRM I DLA LUDZI

Jedna zmowa w sieci. 405 milionów złotych.

W sprawie Kia importer dostał **331 mln zł**, a dealerzy od 1 do 27 mln zł. Kary liczone są od obrotu, a menedżerowie odpowiadają osobiście.

DRABINA KAR

POZIOM 1
2 mln zł
Kara osobista dla menedżera.

POZIOM 2
3% obrotu
Utrudnianie kontroli.

POZIOM 3
10% obrotu
Zmowa lub podział rynku.

POZIOM 4
Więzienie
Zmowa przetargowa (k.k.).

PRAWDZIWE SPRAWY I FAKTY

KTO	WYNIK	CO SIĘ STAŁO
Kia Polska + 11 dealerów UOKiK · paź 2024	**405 mln zł** łącznie	Ustalanie cen i podział rynku w latach 2013–2021.
Marvel (dealer) ta sama sprawa	**27 mln zł**	Kara dla pojedynczego dealera.
Maszyny rolnicze (CNH) UOKiK · 2025	**~340 mln zł**	Podobny mechanizm w sieci dystrybucji.

OBRÓT 500 MLN ZŁ
50 mln zł
Maksymalna kara przy 10%.

MENEDŻER
2 mln zł
Kara osobista.

A POTEM
Pozwy
Klienci mogą żądać **odszkodowań**.

JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA

Jedna strona na standard. Konkuruj, nie uzgadniaj.

1. **Nagłówek**: kod, obszar, osoba odpowiedzialna, maksymalna kara
2. **Przepisy**: jaki organ i jakie przepisy
3. **Koszt**: kara, inne skutki i prawdziwa sprawa
4. **Dobrze / źle**: ilustracje i sposób audytu

STANDARDY W PRZEWODNIKU: 6

KON-01	Brak zmowy cenowej	art. 6 ust. 1	KRYTYCZNE	10% obrotu	Natychmiast	5
KON-02	Brak podziału rynku	art. 6 ust. 1	KRYTYCZNE	10% obrotu	Natychmiast	6
KON-03	Swoboda cenowa dealera	art. 6 ust. 1	KRYTYCZNE	10% obrotu	30 dni	7
KON-04	Uczciwe przetargi ⛓ WIĘZIENIE	art. 6 ust. 1 pkt 7	KRYTYCZNE	10% + więzienie	Natychmiast	8
KON-05	Bez wymiany informacji	art. 6	KRYTYCZNE	10% obrotu	30 dni	9
KON-06	Gotowość na przeszukanie	art. 105a–105n	POWAŻNE	3% obrotu	30 dni	10

IDEALNY CZAS NAPRAWY · LICZONY OD PRZESŁANIA AUDYTU

Natychmiast	Zatrzymaj od razu · poważne ryzyko lub oczywiste naruszenie	3 std.
30 dni	Zaplanuj i zamknij w miesiąc · procedury i systemy	3 std.

OCENA PUNKTÓW KONTROLI

ZGODNE

Wszystkie kryteria spełnione w chwili audytu, z zebranymi dowodami.

NIEZGODNE

Któreś kryterium niespełnione w chwili audytu. Zapisz, co widziałeś i kto odpowiada za naprawę.

N/D

Tylko gdy wyklucza to pole „Kiedy dotyczy". Zapisz powód.

Uwaga. Umowy agencyjne z importerem mogą podlegać innym zasadom. Skonsultuj konkretne umowy z prawnikiem.

KON-01 KONKURENCJA · UOKIK · STANDARD 01 Z 06

Brak zmowy cenowej

Obszar **Sprzedaż · Serwis** | Odpowiada **Prezes · Dyrektor sprzedaży** | Organ **UOKiK**

MAKSYMALNA KARA

10%

rocznego obrotu przedsiębiorcy

Menedżerowie: **do 2 mln zł** osobiście

• KRYTYCZNE

PRZEPISY
UOKiK

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 16 lutego 2007 r. · **art. 6 ust. 1 pkt 1** – ustalanie cen i warunków sprzedaży

CO SPRAWDZAMY

Dealer nigdy nie uzgadnia z konkurentami cen samochodów, rabatów, cen za usługi serwisowe ani opłat, formalnie ani nieformalnie.

PUNKTY KONTROLI W AUDYCIE

- **P1** Czy pracownicy wiedzą, że nie wolno uzgadniać cen ani rabatów z innymi dealerami?
- **P2** Czy nie istnieją grupy na komunikatorach z konkurencją, w których rozmawia się o cenach?
- **P3** Czy kontakty z konkurentami są rejestrowane?

ILE KOSZTUJE NIEZGODNOŚĆ

KARA

Za porozumienia ograniczające konkurencję UOKiK może nałożyć karę do **10% obrotu** z roku poprzedzającego.

POZA KARĄ

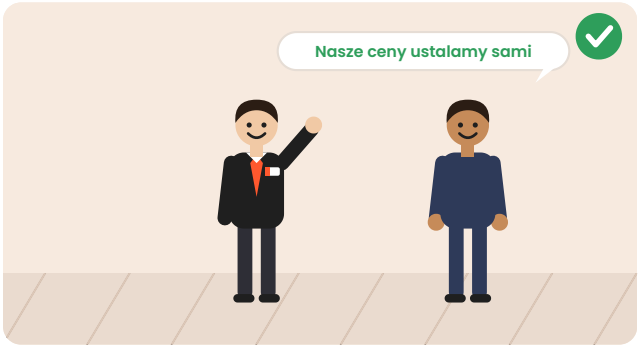
Menedżerowie odpowiedzialni za zmowę mogą zapłacić **do 2 mln zł** osobiście. Klienci i konkurenci mogą dochodzić **odszkodowań**. Program leniency nagradza tylko tych, którzy zgłoszą się pierwsi.

EGZEKWOWANIE W PRAKTYCE

405 mln zł

kary UOKiK dla **Kia Polska i 11 dealerów** (październik 2024) za zmowę cenową i podział rynku w latach 2013–2021.

✔ DOBRZE

Ceny ustalane samodzielnie.

✖ ŹLE

10% OBROTU

Dealerzy uzgadniają wspólny rabat.

CEL

To klasyczna zmowa – dokładnie za to ukarano Kia Polska i dealerów.

NAPRAW W CIĄGU

Natychmiast

KRYTERIA AUDYTU · ZGODNE, GDY

- Samodzielne ceny
- Brak rozmów o cenach z konkurencją
- Rejestr kontaktów

JAK NAJLEPIEJ AUDYTOWAĆ

1. Zapytaj kierowników o kontakty z konkurencją
2. Przejrzyj decyzje cenowe

Dowody: Szkolenie + rejestr kontaktów.

NAJGORSZY SCENARIUSZ Do **10% obrotu** dla firmy i **do 2 mln zł** dla menedżera.

KON-02 KONKURENCJA · UOKIK · STANDARD 02 Z 06

Brak podziału rynku

Obszar **Sprzedaż · Floty** | Odpowiada **Dyrektor sprzedaży** | Organ **UOKiK**

MAKSYMALNA KARA

10%

rocznego obrotu przedsiębiorcy

Menedżerowie: **do 2 mln zł** osobiście

• KRYTYCZNE

PRZEPISY

UOKiK

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 16 lutego 2007 r. · **art. 6 ust. 1 pkt 3** – podział rynków zbytu

CO SPRAWDZAMY

Dealerzy nie dzielą między siebie regionów ani klientów (np. flot) i nie odsyłają klientów do „właściwego" dealera.

PUNKTY KONTROLI W AUDYCIE

- P1 Czy nie ma ustaleń z konkurencją co do regionów lub klientów?
- P2 Czy dealer obsługuje klientów spoza swojego regionu?

ILE KOSZTUJE NIEZGODNOŚĆ

KARA

Za porozumienia ograniczające konkurencję UOKiK może nałożyć karę do **10% obrotu** z roku poprzedzającego.

POZA KARĄ

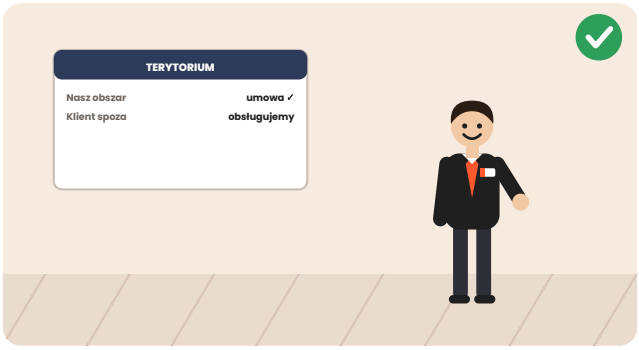
Menedżerowie odpowiedzialni za zmowę mogą zapłacić **do 2 mln zł** osobiście. Klienci i konkurenci mogą dochodzić **odszkodowań**. Program leniency nagradza tylko tych, którzy zgłoszą się pierwsi.

EGZEKWOWANIE W PRAKTYCE

405 mln zł

kary UOKiK dla **Kia Polska i 11 dealerów** (październik 2024) za zmowę cenową i podział rynku w latach 2013–2021.

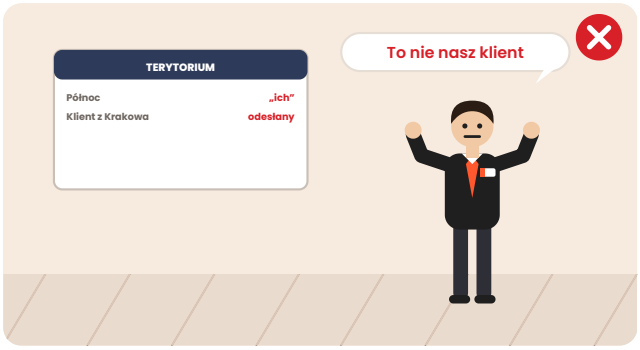
✔ DOBRZE

Klient spoza regionu obsłużony.

✖ ŹLE

10% OBROTU

Klient odesłany do „swojego" dealera.

CEL

W sprawie Kia klienci nie mogli kupić auta taniej u innego dealera.

NAPRAW W CIĄGU

Natychmiast

KRYTERIA AUDYTU · ZGODNE, GDY

- Brak podziału
- Obsługa każdego klienta

JAK NAJLEPIEJ AUDYTOWAĆ

1. Przejrzyj odmowy sprzedaży
2. Zapytaj handlowców

Dowody: Rejestr zapytań.

NAJGORSZY SCENARIUSZ Podział rynku to **zmowa**: do 10% obrotu.

KON-03 KONKURENCJA · UOKIK · STANDARD 03 Z 06

Swoboda cenowa dealera

Obszar **Zarząd** | Odpowiada **Prezes** | Organ **UOKiK**

MAKSYMALNA KARA

10%

rocznego obrotu przedsiębiorcy

Menedżerowie: **do 2 mln zł** osobiście

• KRYTYCZNE

PRZEPISY

UOKiK

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 16 lutego 2007 r. · **art. 6** – narzucanie cen odsprzedaży (RPM)

CO SPRAWDZAMY

Importer może rekomendować ceny, ale dealer sam decyduje o cenie sprzedaży. Presja importera na minimalne ceny jest odnotowywana i zgłaszana.

PUNKTY KONTROLI W AUDYCIE

- P1 Czy dealer sam ustala ceny detaliczne?
- P2 Czy naciski importera na ceny minimalne są dokumentowane?
- P3 Czy jest jasne, które sprzedaże są agencyjne?

ILE KOSZTUJE NIEZGODNOŚĆ

KARA

Za porozumienia ograniczające konkurencję UOKiK może nałożyć karę do **10% obrotu** z roku poprzedzającego.

POZA KARĄ

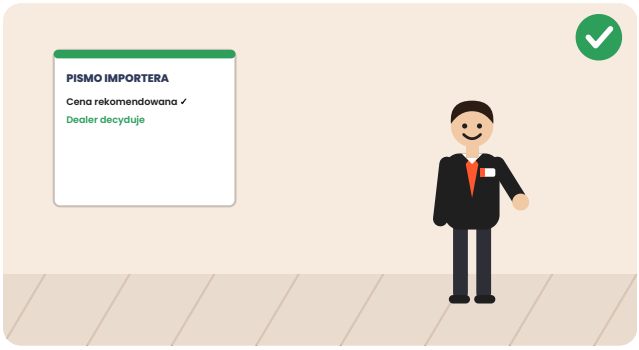
Menedżerowie odpowiedzialni za zmowę mogą zapłacić **do 2 mln zł** osobiście. Klienci i konkurenci mogą dochodzić **odszkodowań**. Program leniency nagradza tylko tych, którzy zgłoszą się pierwsi.

EGZEKWOWANIE W PRAKTYCE

27 mln zł

kara dla jednego dealera (Marvel) w sprawie Kia. Ukarani zostali **dealerzy**, nie tylko importer.

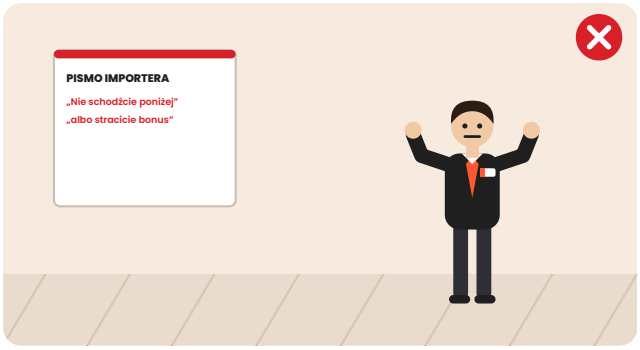
✔ DOBRZE

Cena tylko rekomendowana.

✖ ŹLE

10% OBROTU

Groźba utraty bonusu za niską cenę.

CEL

W sprawie Kia importer pilnował dealerów i karał tych, którzy się wyłamali.

NAPRAW W CIĄGU

◷ 30 dni

KRYTERIA AUDYTU · ZGODNE, GDY

- Swoboda cenowa
- Naciski udokumentowane
- Model agencyjny jasny

JAK NAJLEPIEJ AUDYTOWAĆ

1. Przejrzyj korespondencję z importerem

Dowody: Korespondencja.

NAJGORSZY SCENARIUSZ Kara dla **obu stron** porozumienia – importera i dealera.

KON-04 KONKURENCJA · UOKIK · STANDARD 04 Z 06

Uczciwe przetargi

Obszar **Floty** | Odpowiada **Kierownik flot** | Organ **UOKiK**

MAKSYMALNA KARA

10%

obrotu + odpowiedzialność karna

Zakłócenie przetargu: **do 3 lat** pozbawienia wolności

• KRYTYCZNE | ⛓ WIĘZIENIE

PRZEPISY

UOKiK

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 16 lutego 2007 r. · **art. 6 ust. 1 pkt 7** – zmowa przetargowa

CO SPRAWDZAMY

Oferty w przetargach flotowych i publicznych są przygotowywane niezależnie, bez kontaktu z innymi oferentami.

PUNKTY KONTROLI W AUDYCIE

- P1 Czy oferty są przygotowywane bez kontaktu z konkurencją?
- P2 Czy zakazane są oferty „kurtuazyjne"?

ILE KOSZTUJE NIEZGODNOŚĆ

KARA

Za porozumienia ograniczające konkurencję UOKiK może nałożyć karę do **10% obrotu** z roku poprzedzającego.

POZA KARĄ

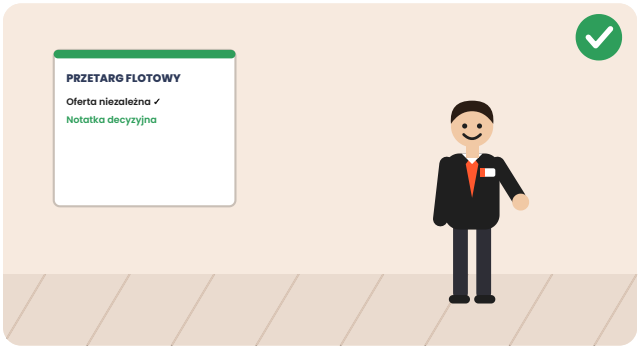
Menedżerowie odpowiedzialni za zmowę mogą zapłacić **do 2 mln zł** osobiście. Klienci i konkurenci mogą dochodzić **odszkodowań**. Program leniency nagradza tylko tych, którzy zgłoszą się pierwsi.

EGZEKWOWANIE W PRAKTYCE

1,15 mld zł

łączne kary UOKiK w 2025 r. W sieciach dystrybucji maszyn rolniczych kary sięgnęły ok. **340 mln zł** (CNH).

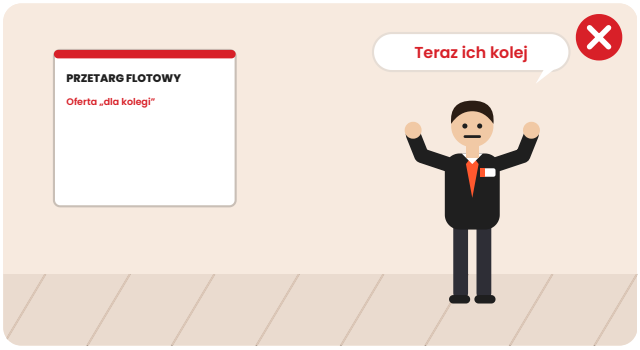
✔ DOBRZE

Niezależna oferta.

✖ ŹLE

WIĘZIENIE

Oferta ustawiona z konkurentem.

CEL

Zmowa przetargowa to także **przestępstwo** (art. 305 k.k.).

NAPRAW W CIĄGU

◷ Natychmiast

KRYTERIA AUDYTU · ZGODNE, GDY

- ✓ Niezależne oferty
- ✓ Brak ofert pozornych

JAK NAJLEPIEJ AUDYTOWAĆ

1. Przejrzyj 5 przetargów

Dowody: Dokumentacja przetargów.

NAJGORSZY SCENARIUSZ Do 10% obrotu, **odpowiedzialność karna** i wykluczenie z przetargów.

KON-05 KONKURENCJA · UOKIK · STANDARD 05 Z 06

Bez wymiany informacji

Obszar **Zarząd** | Odpowiada **Prezes** | Organ **UOKiK**

MAKSYMALNA KARA

10%

rocznego obrotu przedsiębiorcy

Menedżerowie: **do 2 mln zł** osobiście

• KRYTYCZNE

PRZEPISY

UOKiK

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 16 lutego 2007 r. · **art. 6** – uzgodnione praktyki i wymiana informacji wrażliwych

CO SPRAWDZAMY

Na spotkaniach rad dealerskich i stowarzyszeń nikt nie wymienia informacji o przyszłych cenach, marżach czy wynagrodzeniach.

PUNKTY KONTROLI W AUDYCIE

P1 Czy spotkania z konkurentami mają agendę i protokół?

P2 Czy pracownicy wiedzą, że mają wyjść, gdy mowa o cenach?

ILE KOSZTUJE NIEZGODNOŚĆ

KARA

Za porozumienia ograniczające konkurencję UOKiK może nałożyć karę do **10% obrotu** z roku poprzedzającego.

POZA KARĄ

Menedżerowie odpowiedzialni za zmowę mogą zapłacić **do 2 mln zł** osobiście. Klienci i konkurenci mogą dochodzić **odszkodowań**. Program leniency nagradza tylko tych, którzy zgłoszą się pierwsi.

EGZEKWOWANIE W PRAKTYCE

405 mln zł

kary UOKiK dla **Kia Polska i 11 dealerów** (październik 2024) za zmowę cenową i podział rynku w latach 2013–2021.

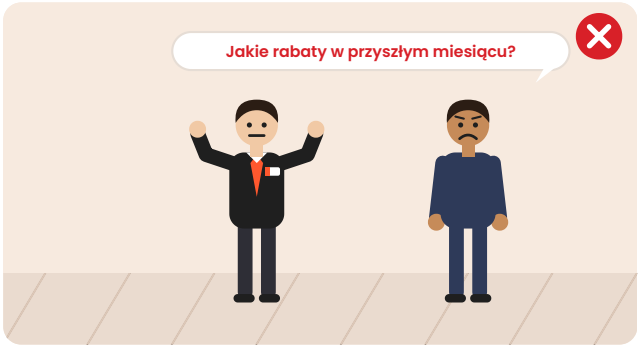
✔ DOBRZE

Agenda i protokół.

✖ ŹLE

10% OBROTU

Wymiana planowanych rabatów.

CEL

Tak zaczyna się większość karteli.

NAPRAW W CIĄGU

◷ 30 dni

KRYTERIA AUDYTU · ZGODNE, GDY

- Agenda i protokół
- Instrukcja dla uczestników

JAK NAJLEPIEJ AUDYTOWAĆ

1 Przejrzyj protokoły

Dowody: Protokoły.

NAJGORSZY SCENARIUSZ Traktowane jak porozumienie: **do 10% obrotu**.

KON-06 KONKURENCJA · UOKIK · STANDARD 06 Z 06

Gotowość na przeszukanie

Obszar **Zarząd · IT** | Odpowiada **Prezes · Compliance** | Organ **UOKiK**

MAKSYMALNA KARA

3%

obrotu za utrudnianie kontroli

Obok głównej kary **do 10%**

● POWAŻNE

PRZEPISY

UOKiK

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 16 lutego 2007 r. · **art. 105a i n.** – kontrola i przeszukanie UOKiK · kary za utrudnianie

CO SPRAWDZAMY

Kierownictwo przeszło szkolenie z prawa konkurencji, a firma ma procedurę na wypadek kontroli UOKiK (kogo wezwać, nie niszczyć dokumentów).

PUNKTY KONTROLI W AUDYCIE

- P1 Czy kierownicy przeszli szkolenie z prawa konkurencji w ciągu 2 lat?
- P2 Czy jest procedura na wypadek kontroli znana recepcji i IT?
- P3 Czy niszczenie dokumentów jest zakazane?

ILE KOSZTUJE NIEZGODNOŚĆ

KARA

Za porozumienia ograniczające konkurencję UOKiK może nałożyć karę do **10% obrotu** z roku poprzedzającego.

POZA KARĄ

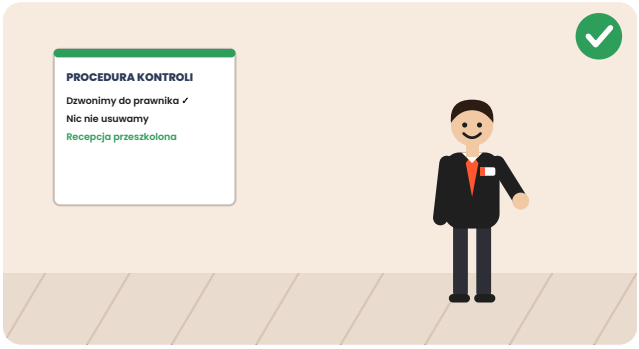
Menedżerowie odpowiedzialni za zmowę mogą zapłacić **do 2 mln zł** osobiście. Klienci i konkurenci mogą dochodzić **odszkodowań**. Program leniency nagradza tylko tych, którzy zgłoszą się pierwsi.

EGZEKWOWANIE W PRAKTYCE

1,15 mld zł

łączne kary UOKiK w 2025 r. W sieciach dystrybucji maszyn rolniczych kary sięgnęły ok. **340 mln zł** (CNH).

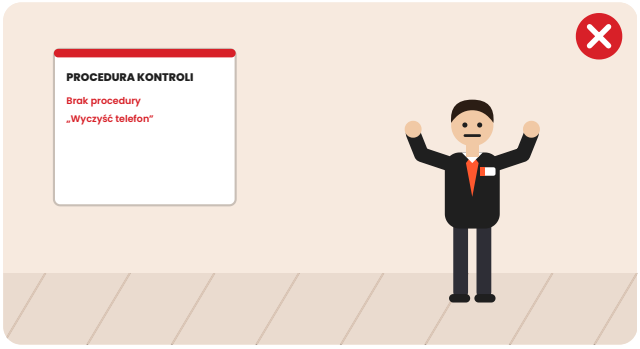
✔ DOBRZE

Procedura znana recepcji.

✖ ŹLE

3% OBROTU

Polecenie usunięcia wiadomości.

CEL

Utrudnianie kontroli to osobna, wysoka kara.

NAPRAW W CIĄGU

◷ 30 dni

KRYTERIA AUDYTU · ZGODNE, GDY

- Szkolenie
- Procedura
- Zachowanie dokumentów

JAK NAJLEPIEJ AUDYTOWAĆ

1. Sprawdź szkolenia
2. Zapytaj recepcję

Dowody: Szkolenia + procedura.

NAJGORSZY SCENARIUSZ Za utrudnianie kontroli: kara do **3% obrotu**.

PRZERWIJ ROZMOWĘ, ZANIM SIĘ ZACZNIE

Twój 30-dniowy plan: konkurencja.

Dziś

- [ ] **KON-01** Brak zmowy cenowej
  Natychmiast
- [ ] **KON-02** Brak podziału rynku
  Natychmiast
- [ ] **KON-04** Uczciwe przetargi
  Natychmiast

Ten tydzień

Powtórz audyt za 30 dni.

Ten miesiąc

- [ ] **KON-03** Swoboda cenowa dealera
  30 dni
- [ ] **KON-05** Bez wymiany informacji
  30 dni
- [ ] **KON-06** Gotowość na przeszukanie
  30 dni

?/6 Policz zgodne punkty. Jedna zmowa to **do 10% obrotu** i kara dla menedżera.

ŹRÓDŁA

- Bankier.pl: Kia Polska i dealerzy z karą 405 mln zł od UOKiK (2024) · bankier.pl
- UOKiK: 2025 – prawie tysiąc decyzji, ponad miliard złotych kar · uokik.gov.pl
- Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 2007) · isap.sejm.gov.pl

Zastrzeżenie. Materiał pomocniczy do audytu; nie stanowi porady prawnej. Kwoty to maksymalne kary ustawowe.

ZATWIERDZENIE AUDYTU

DEALER / LOKALIZACJA	AUDYTOR	DATA	WYNIK __ / 6

PODPIS DYREKTORA / WŁAŚCICIELA	PODPIS OSOBY ODP. ZA COMPLIANCE